

Research Article

Journal of Innovative Healthcare Practices (JOINIHP) 1(1), 14-21, 2020

Received: 30-Oct-2020 Accepted: 12-Dec-2020

SAKARYA UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Bir Sağlık Bilimleri Fakültesi İntörn Programının Öğrenciler, Hemşireler ve Ebeler Tarafından Değerlendirilmesi

Bedia Tarsuslu^{1*}, Emine Cincioğlu², Gülgün Durat³, Çiğdem Şen Tepe⁴, Kevser Özdemir⁵, Funda Akduran⁶

^{1,2,3,4} Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Health Science, Sakarya University,

⁵ Department of Women Health and Disease Nursing, Faculty of Health Science, Sakarya University,

⁶ Department of Internal Diseases Nursing, Faculty of Health Science, Sakarya University

ÖZ

Tanımlayıcı-kesitsel tipte gerçekleştirilen araştırmanın amacı, hemşirelik ve ebelik bölümü intörn programının öğrenciler, hemşireler ve ebeler tarafından değerlendirilmesidir. Araştırmanın evrenini; hemşirelik ve ebelik intörn öğrencileri ile intörn stajına çıkılan alanlarda çalışan hemşire ve ebeler oluşturmuştur. Veriler, “Öğrenciler için Tanımlayıcı Bilgi Formu”, “Nightingale İntern Programı Değerlendirme Ölçeği (N-İPDÖ)” ve “Hemşire ve Ebeler için Veri Toplama Formu” kullanılarak toplanmıştır. Araştırmaya 30 hemşirelik ve 36 ebelik öğrencisi ile 87 hemşire ve ebe katılmıştır. Veriler, tanımlayıcı istatistiksel analiz ve içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Öğrencilerin ölçek alt boyut puan ortalamaları 4,32±0,91 ile 3,53±1,14 arasında değişmekte olup, toplam puan ortalaması 3,97±0,81’dir. Araştırmaya katılan çalışanların %95,4’ü program ile öğrencilerin kendilerine güvenlerinin ve mesleki gelişimlerinin, %74,7’si ise bakım kalitelerinin arttığını bildirmiştir. Öğrencilerin %21,05’i intörn stajı süresince “Akademik kadronun öğrenci ile daha fazla ilgilenmesini ve yaşanan sorunlarda çözüm sağlayıcı olması”nı önermiştir. Programa yönelik öneriler sorulduğunda katılımcılar programın süresinin artırılması gerektiğini belirtmişlerdir. İntörn programının; öğrenciler ve hemşire/ebeleri olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Araştırma sonuçlarının ve gelen önerilerin, programın geliştirilmesine katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencisi, ebelik öğrencisi, intörn programı

Evaluation of The Internship Program in A Faculty of Health Sciences by The Students, Nurses, And Midwives

ABSTRACT

The purpose of this descriptive-cross-sectional study is to evaluate the nursing and midwifery department internship program by students, nurses and midwives. The universe of the research; nursing/midwives internship students and nurses/midwives working in the fields of internship. The data were collected using the "Descriptive Information Form for Students", The Nightingale Internship Program Evaluation Scale (N-IPES) and the "Data Collection Form for Nurses and Midwives". Study was conducted with 30 nursing and 36 midwifery students, 87 nurses and midwives. Data were evaluated by descriptive statistical analysis and content analysis. The N-IPES subscale mean scores of the students vary between 4.32 ± 0.91 and 3.53 ± 1.14, and the total score average is 3.97 ± 0.81. 95.4% of the employees participating in the study reported

that the program increased the self-confidence and professional development of the students, and 74.7% reported that the quality of care increased. 21.05% of the students suggested that "the academic staff should be more interested in the student and be a solution provider in the problems experienced" during the internship. When asked for suggestions for the program, the participants stated that the duration of the program should be increased. It can be said that Intern program has positive affects on students and nurses/midwives. It is thought that the results of the research and the suggestions will contribute to the development of the program.

Keywords: Nursing student, midwifery student, internship program.

1 Giriş

Hemşirelik/ebelik programlarında, öğrencilerin teorik bilginin yanında problem çözme, karar verme ve nitelikli iletişim kurma gibi uygulama becerileri kazanarak mesleki hayata hazırlanmaları hedeflenmektedir [1, 2]. Ülkemizde bu amaçla hemşirelik-ebelik eğitimi programlarının son bir ve/veya iki döneminin intörn stajı olarak planladığı görülmektedir. İntörn stajı/uygulamasının amacı öğrencilerin mesleki bilgi ve beceri ile donanarak mezun olmasını sağlamaktır.

Öğrencilerin klinik uygulama ve intörn stajında rehber hemşire/ebeler önemli görevler üstlenmektedir. İlk kez Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) ortaya atılan rehber hemşire/ebe sistemi, uygulama alanında, özellikle mesleki beceriler için başvurulan etkili bir öğretim yöntemidir [3]. Rehber hemşire/ebe; uygulamada öğrencilikten mesleğe geçişi kolaylaştırmak için deneyimli hemşire/ebelerin üstlendiği rol olarak tanımlanmaktadır [4, 5]. Rehber hemşire/ebe; deneyimli, alanında uzman, eğitim için destek sağlayan, temel işlevi öğrencinin öğrenmesi için yardım, destekleme ve cesaretlendirme olan bir kılavuz rolünü üstlenmektedir [6].

Ülkemizde hemşirelik/ebelik eğitimi veren kurumlarda farklı müfredatlara göre uygulanmakta olan intörn programlarının uygunluğu-yeterliliği açısından değerlendirilmesi ve güçlendirilmesi öğrencilerin mesleki yaşama geçişlerinde önemlidir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, hemşirelik/ebelik bölümü intörn programının öğrenciler, hemşireler ve ebeler tarafından değerlendirilmesini sağlamaktır. Araştırma sonuçlarının ve gelen önerilerin, programın geliştirilmesine katkı sunacağı düşünülmektedir.

2 Yöntem

2.1 Araştırmanın tipi, evreni ve örnekleme

Tanımlayıcı-kesitsel tipte planlanan araştırmanın evreni; 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar dönemi hemşirelik (195 öğrenci) ve ebelik (70 öğrenci) intörn öğrencileri ve intörn stajına çıkılan alanlardaki hemşire ve ebelerdir (673). Araştırma verileri, gerekli izinlerin alınmasından sonra, 14 haftalık intörn programının son 3 haftasında toplanmıştır. Araştırmaya 30 hemşirelik (araştırmaya katılım: %15,38) ve 36 ebelik (araştırmaya katılım:%51,4) öğrencisi ile 87 hemşire ve ebe katılmıştır.

Akreditasyon sürecine başvuran üniversitenin sağlık bilimleri fakültesi intörn programı, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında güncellenmiştir (<https://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/75218>). Bu doğrultuda; hemşirelik bölümünde intörn stajı "iç hastalıkları hemşireliği", "cerrahi hastalıkları hemşireliği", "çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği" ve "ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliği" alanlarında, 14 hafta olarak yapılmaktadır. İsteyen öğrenciler ilk 7 hafta sonunda yer değişikliği için dilekçe yazabilmekte, bölüm başkanlığı tarafından kabul edilmesi halinde, ikinci 7 haftada farklı bir birimde stajlarına devam edebilmektedir. Ebelik bölümünde intörn stajı 7'şer haftalık iki rotasyon halinde, "doğum ve kadın hastalıkları", "çocuk sağlığı ve hastalıkları" alanlarında yapılmaktadır. Öğrenciler intörn programı kapsamında, bir eğitim-araştırma hastanesinin üç farklı kampüsünde staja çıkmaktadır. Staj değerlendirmeleri, uygulamaya çıkılan birimin sorumlu hemşiresi veya ebesi tarafından yapılmaktadır.

2.2 Veri toplama araçları

Öğrencilerden veriler; araştırmacılar tarafından oluşturulan "Öğrenciler için Tanımlayıcı Bilgi Formu" ve intörn programını değerlendirmek amacıyla "Nightingale İntern Programı Değerlendirme Ölçeği (N-İPDÖ)" kullanılarak, google.form aracılığı ile fakülte web sayfasında yayınlanarak toplanmıştır. Hemşire ve ebelerden veriler, "Hemşire ve Ebeler için Veri Toplama Formu" kullanılarak toplanmıştır. Kurumsal izinlerin alınması sonrasında araştırmaya katılımda gönüllülük ilkesi gözetilmiştir.

2.2.1 Öğrenciler için Tanımlayıcı Bilgi Formu: Öğrencilerin demografik ve eğitim ile ilgili özelliklerini (yaş, cinsiyet, bölüm, staj yapılan birim vb.) içeren açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşmaktadır.

2.2.2 Nightingale İntern Programı Değerlendirme Ölçeği (N-İPDÖ): Hotun Şahin ve arkadaşları (2016) tarafından geliştirilen ölçek, 39 madde ve 6 alt boyuttan (mesleki gelişim, kişisel gelişim, rehberlik/danışmanlık, programın genel özellikleri, uygulama alanının özellikleri, hasta ve hasta yakınları ile iletişim) oluşmaktadır. Beşli likert tipteki ölçeğin puanlaması; kesinlikle katılmıyorum=1 ile kesinlikle katılıyorum=5 puan arasında değişmektedir Her bir alt boyuttan alınan puan ortalaması 1 ile 5 arasında değişmektedir. Ölçeğin alt boyutları ve toplamından alınan puan 1'e yaklaştıkça öğrencinin intörn programını olumsuz, 5'e yaklaştıkça olumlu yönde değerlendirdiği anlaşılmaktadır. Ölçeğin alt boyutlarının iç tutarlık katsayıları 0,72 ile 0,94 arasında değişirken, ölçeğin tamamı için iç tutarlık katsayısı 0,95'tir [7]. Araştırmamızda elde edilen cronbach alfa değerleri 0,84-0,97 arasında değişmektedir.

2.2.3 Hemşire ve Ebeler İçin Veri Toplama Formu: Hemşire ve ebelere, sosyodemografik, mesleki özellikler (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, meslekte çalışma yılı vb.) ve intörn programının değerlendirilmesini sağlayan ifadelerden oluşan bir anket formu uygulanmıştır [8].

2.3 Verilerin Analizi

Veriler, tanımlayıcı (yüzdeler, ortalama, standart sapma) istatistikler ve içerik analizi ile değerlendirilmiş olup, istatistiksel anlamlılık değeri $p \leq 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

3 Bulgular

3.1 Öğrencilere ilişkin bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $22,53 \pm 1,93$ (min=21; max=35) yıl, %92,4'ü kadın, %7,6'sı erkektir. Ebelik bölümü öğrencileri katılımcıların %54,5'ini, hemşirelik bölümü öğrencileri ise %45,5'ini oluşturmaktadır. Öğrencilerin bölümleri ve intörn stajı yaptığı branşlara göre dağılımları Tablo 1'dedir.

Tablo 1: Öğrencilerin Bölümleri ve İntörn Stajı Yaptıkları Branşlara Göre Dağılımları

Bölüm	Branşlar	Sayı (n)	Yüzde (%)
Hemşirelik	İç Hastalıkları Hemşireliği	8	12,1
	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	14	21,2
	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	5	7,6
	Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği	3	4,5
Ebelik	Doğum, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	23	34,8
	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	13	19,7
Toplam		66	100

Öğrencilerin İntörn Programı Değerlendirme Ölçeği puan ortalamalarına bakıldığında, en yüksek puanı "hasta ve hasta yakınları ile iletişim" alt boyutundan ($4,32 \pm 0,81$) aldıkları görülmüştür (Tablo 2).

Tablo 2: Nightingale İntern Programı Değerlendirme Ölçeği (N-İPDÖ) Puan Ortalamaları

Ölçek alt boyutları	Ortalama	±SS
Mesleki gelişim	4,19	0,87
Kişisel gelişim	4,08	0,83
Rehberlik/Danışmanlık	3,90	1,03
Programın genel özellikleri	3,65	0,90
Uygulama alanının özellikleri	3,53	1,14
Hasta ve hasta yakınları ile iletişim	4,32	0,91
Toplam	3,97	0,81

Öğrencilerin "intörn programı ile ilgili öneriler"e yönelik yanıtları Tablo 3'te verilmiştir. Öğrencilerin çoğunluğu (%21,05) "Akademik kadronun öğrenciler ile daha fazla ilgilenmesini ve yaşanan sorunlarda çözüm sağlayıcı olması"ni önermiştir (Tablo 3).

Tablo 3: Öğrencilerin İntörn Programına Yönelik Önerileri (n=57)*

Öneriler	Sayı (n)	Yüzde (%)
-Akademik kadronun öğrenci ile daha fazla ilgilenmesi ve yaşanan sorunlarda çözüm sağlayıcı olması	12	21,05
-Rotasyonların ihtiyaç doğrultusunda düzenlenmesi	6	10,52
-Eğitim imkânlarının artırılması	5	8,77
-Rotasyon yapılması	5	8,77
-İntörnlük süresinin arttırılması	4	7,01
-Rotasyon yapılmaması	3	5,26
-Bölüm bitirme kriterlerinin önceden netleştirilmesi	3	5,26
-Saha ile okul arasındaki iletişim ve işbirliğinin arttırılması	3	5,26
-Uygulama alanlarındaki hemşire/ebeler tarafından bölümlere göre öğrenci ayırımı yapılmaması	2	3,50
-Rotasyonlarda yaşanan uyum sorunlarının azaltılması	2	3,50
-Staj değerlendirmesinin öğrenci tercihinin sunulması (not veya ücret bağlamında)	2	3,50
-Hemşire/ebeler ile öğrenciler arasındaki iletişim ve işbirliğini artırıcı yönde adımların atılması	2	3,50
-Çalışanların intörn öğrencilere güvenmeleri	2	3,50
-İntörn programında yapılan değişikliklerin önceden haber verilmesi	1	1,75
-Uygulamalara birebir katılımın desteklenmesi ve arttırılması	1	1,75
-Değerlendirmelerin haftalık yapılması	1	1,75
-Devamsızlık hakkının azaltılması	1	1,75
-Farklı birimlerde dış nöbet tutulabilmesi	1	1,75
-Giyinme odalarının güvenli hale getirilmesi	1	1,75
-Uygulama alanına öğrenci talep edilip edilmediğinin önceden netleştirilmesi	1	1,75
-Değerlendirmelerin akademik kadro tarafından yapılması	1	1,75
-Kan almaya intörn öğrenci verilmemesi	1	1,75
-Çalışanların uygulamalarda zorlama yapmaması	1	1,75
-Staja çıkılan gün sayısının azaltılması	1	1,75
-Daha planlı yapılması	1	1,75
Toplam	57	100

*Birden fazla fikir belirtilmiştir. Öğrencilerden 9'u programdan memnun olduklarını bildirmeleri nedeniyle öneriler kısmında değerlendirme dışı bırakılmıştır.

3.2 Hemşire ve ebelerle ilişkin bulgular

Araştırmaya katılan hemşire ve ebelerin yaş ortalaması 33,64±8,47 (min= 21; max= 58), meslekte çalışma yılı ortalaması 12,59±9,19 (min= 1; max= 40) yıldır. Katılımcıların demografik ve mesleki özellikleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Hemşire ve Ebelerin Demografik ve Mesleki Özellikleri

Özellikler	Sayı (n)	Yüzde (%)	
Cinsiyet	Kadın	86	98,9
	Erkek	1	1,1
Eğitim Durumu	Lise	5	5,7
	Önlisans	14	16,1
	Lisans	62	71,3
	Yükseklisans ve/veya Doktora	6	6,9
Çalışılan birim (genel)*	İç Hastalıkları	12	13,8
	Psikiyatri	8	9,2
	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	38	43,7
Çalışma Pozisyonu	Doğum ve Kadın Hastalıkları	27	31
	Sorumlu Hemşire	12	13,8
	Sorumlu Ebe	2	2,3
	Klinik Hemşire	57	65,5
İntörn programı oryantasyon eğitimine katılma durumu**	Klinik Ebe	16	18,4
	Evet	10	11,5
	Hayır	72	82,8
TOPLAM	87	100	

* n=85 ** n=82 üzerinden hesaplanmıştır.

Hemşire ve ebelerin intörn programına ilişkin görüşlerine bakıldığında; %74,7'si bakım kalitelerinin arttığını, %70,1'i daha etkili hemşirelik ve ebelik bakımı sunmalarını sağladığını bildirmiştir. Ayrıca, hemşire ve ebelerin çoğunluğu programın öğrencilerin mesleki gelişimlerini (%95,4) ve kendilerine güvenlerini arttırdığını (%95,4) bildirmiştir (Tablo 5).

Tablo 5: Hemşire ve Ebelerin İntörn Programına İlişkin Görüşleri (n=87)

Öğrencilerin:	Katılıyor		Kararsızım		Katılmıyorum	
	n	%	n	%	n	%
Kendilerine güvenleri arttı.	83	95,4	3	3,4	1	1,1
Klinik uygulamalarla ilgili cesaretleri arttı.	80	92	6	6,9	1	1,1
Mesleki bilgi ve becerileri arttı.	82	94,3	4	4,6	1	1,1
İletişim becerileri arttı.	80	92	6	6,9	1	1,1
Sorumluluk duyguları arttı.	80	92	6	6,9	1	1,1
Ekip çalışmasına uyumları arttı.	80	92	7	8	-	-
Performansları arttı.	82	94,3	4	4,6	1	1,1
Mesleğe uyumları arttı.	82	94,3	5	5,7	-	-
Motivasyonları arttı.	75	86,2	11	12,6	1	1,1
Liderlik özellikleri arttı.	68	78,2	18	20,7	1	1,1
Kurum kültürleri arttı.	75	86,2	12	13,8	-	-
Mesleki gelişimleri arttı.	83	95,4	4	4,6	-	-
İntörn programı:						
İletişim becerimi geliştirdi.	38	43,7	19	21,8	30	34,5
İş stresimi arttırdı.	10	11,5	14	16,1	63	72,4
İş yükümü arttırdı.	15	17,2	12	13,8	60	69
İş doyumumu arttırdı.	51	58,6	26	29,9	10	11,5
Bakım kalitemi arttırdı.	65	74,7	14	16,1	8	9,2
Daha etkili hemşirelik/ebelik bakımı sunmamı sağladı.	61	70,1	14	16,1	12	13,8
Mesleki sorumluluğumu arttırdı.	57	65,5	14	16,1	16	18,4

Hemşire ve ebelerin "intörn programına yönelik öneriler"i incelendiğinde; programın iki dönem olarak yapılması (%40,0) ve devamsızlık hakkının azaltılması (%26,66) gibi önerilerde buldukları görülmüştür (Tablo 6).

Tablo 6: Hemşire ve Ebelerin İntörn Programına Yönelik Önerileri (n=15)*

Öneriler	Sayı (n)	Yüzde (%)
-İki dönem yapılması	6	40
-Devamsızlık hakkının azaltılması	4	26,66
-Çalışma listelerinin daha düzenli hazırlanması	2	13,33
-Hemşirelik öğrencilerinin (ebelik öğrencilerine göre) uygulamalara aktif katılımlarının artırılması	1	6,66
-Çalışanlar ve hastalarla iletişimlerinin artırılması	1	6,66
-Haftanın bir günü okulda olup araştırma becerilerinin artırılması	1	6,66
-İlaç uygulama becerilerinin artırılması	1	6,66
-Uygulamaları yaparken sorgulama becerilerinin artırılması	1	6,66
-Sorumluluk bilincinin sağlanması	1	6,66
-Rotasyon yapılması	1	6,66
-Rotasyon yapılmaması	1	6,66
-Fiziksel koşulların düzeltilmesi	1	6,66
-Yazın da yapılması	1	6,66
Toplam	15	100

*Birden fazla fikir belirtilmiştir. Hemşire ve ebelere yöneltilen "intörn programına ilişkin önerileriniz" ifadesine yanıt veren 19 katılımcıdan 4'ü programa ilişkin memnuniyetlerini belirttikleri için değerlendirme dışı bırakılmıştır.

4 Tartışma

Hemşirelik eğitiminde klinik uygulama öğrencilerin sağlıklı/hasta birey, aile ve topluma profesyonel biçimde bakım vermede bilgi, becerilerinin güçlenmesine, problem çözme, karar verme ve etkili iletişim kurma becerilerinin gelişmesine olanak sağlamaktadır [1, 2]. Şentürk Erenel ve ark.nın (2008) hemşirelik dördüncü sınıf öğrencilerinin ve hemşirelerin intörlük uygulamasına ilişkin görüşlerini inceledikleri çalışmada, uygulamanın öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirdiği saptanmıştır [1].

Aydın Er ve ark.nın (2017), birinci ve ikinci sınıf hemşirelik öğrencilerinin “iyi hemşire”nin özelliklerine yönelik düşüncelerini inceledikleri çalışmada, her iki sınıftaki öğrencilerde en sık belirtilen özelliğin 'kişilerarası ilişkiler ve iletişim' ile ilgili olduğu bildirilmektedir [9]. Yine intörn öğrencilerin klinik uygulamaya yönelik görüşlerinin incelendiği kalitatif bir çalışmada, öğrenciler tarafından “...düşünerek iletişim becerilerini geliştirdiğimi düşünüyorum.” (K-2; syf: 8) benzeri ifadeler yer almıştır [10]. Şimşek ve ark.nın (2018) Hemşirelik eğitiminde kazandırılması planlanan temel hemşirelik becerilerinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmada ise, intörn öğrencilerin bireyi/hastayı karşılama ve kendini tanıtarak iletişim kurma, gözlemlerini karşısındaki kişiye uygun sözlü ve sözsüz davranışlarla iletebilme gibi genel iletişim becerilerini kazandıkları bildirilmektedir [11]. Bizim çalışmamızda, öğrenciler N-İPDÖ “hasta ve hasta yakınları ile iletişim” alt boyundan en yüksek puanı almışlardır. Buna göre araştırmanın gerçekleştirildiği fakültede hemşirelik ve ebelik bölümleri için Program çıktılarında olan PÇ-5'in kazandırıldığı söylenebilir. (PÇ-5 Hemşirelik: “Sağlıklı / hasta birey ve yakınları ile etkili iletişim kurar. Sağlık ekibi ve diğer disiplinler ile işbirliği içinde çalışır.” PÇ-5 Ebeler : “Kadın ve yenidoğan bebeğe sahip aile ve yakınları ile etkili iletişim kurar. Sağlık ekibi, diğer disiplinler ve mesleki örgütlerle ile işbirliği içinde çalışır.” <https://ebs.sakarya.edu.tr/>)

Hemşirelik eğitiminde klinik uygulama, öğrencilerin psikomotor gelişimleri yanında mesleği icra etmede kendine güven duygusu gibi alanlarda da bireysel ve mesleki gelişimlerine katkı sağlamaktadır [10]. Hemşirelik ve/veya ebeler bölümlerindeki öğrencilerin intörnlük ile ilgili görüşlerinin incelendiği birçok araştırmanın sonuçları, intörn uygulamasının öğrencilere yeterli mesleki teorik ve pratik becerileri kazandırdığını göstermektedir [2, 11–16]. Bizim çalışmamızda, öğrencilerin N-İPDÖ den en yüksek puan aldıkları alt boyutlar “mesleki gelişim” ve “kişisel gelişim”dir. Ayrıca N-İPDÖ toplam puanın $3,97 \pm 0,81$ olması (Range:1-5) intörn uygulamasının öğrencilerin bireysel ve mesleki gelişimleri açısından etkin olduğunu düşündürmektedir.

Hemşirelik öğrencilerinin intörn uygulamasına yönelik önerilerinin değerlendirildiği bir çalışmada, bizim çalışmamızla benzer biçimde öğrencilerin uygulama süresinin arttırılmasını önerdikleri görülmektedir [1]. Ayrıca çalışmamızda öğrencilerin çoğunluğu “Akademik kadronun öğrenci ile daha fazla ilgilenmesini ve yaşanan sorunlarda çözüm sağlayıcı olması”ni önermiştir. Atasoy ve Sütütemiz, (2014)'in çalışmasında öğrencilerin, öğretim elemanlarından yeri geldiğinde öğrencisini savunmasını bekledikleri bildirilmektedir [17]. Klinisyen hemşirelerin intörnlük uygulaması hakkındaki görüşlerinin incelendiği çalışmada; hemşirelerin çoğunluğu (%43,4) uygulama sırasında öğretim elemanlarının öğrenciler ile yeterince ilgilenmediği yönünde görüş bildirmiştir [18]. Bu veri, hem öğrencilerin hem rehber hemşire/ebelerin intörn uygulama sırasında öğretim elemanlarının desteğine gereksinim duyduklarını düşündürmektedir.

Hemşirelik ve ebeler eğitiminin en önemli parçalarından biri klinik uygulamadır. Üniversitelerin birçoğu öğrencilerin sahada mesleki becerilerini kazanmaları ve geliştirebilmeleri için yeni programlar denemektedir. Hemşirelik ve ebeler eğitiminde, bu programlardan en çok tercih edilen son sınıftaki intörnlük uygulamasıdır [2]. Çalışmamızda hemşire/ebelerin intörnlük uygulamasına yönelik önerileri değerlendirildiğinde intörn programının eğitim-öğretim yılının iki yarıyılı kapsayacak biçimde yapılması (%40) ve devamsızlık hakkının azaltılmasının (%26,66) yer aldığı görülmüştür. Doğu ve Sevimli Güler (2016)'in çalışmasında intörn uygulamasına yönelik sorun bildiren hemşirelerin %85,5'i öğrencilerin “uygulama süresinin arttırılması” ve %92,4'ü “gece nöbet çalışmasına katılmaları” yönünde önerilerde bulunmuşlardır [18]. Gökalp ve ark.nın (2018) çalışmasında da hemşireler, 14 haftalık intörnlük süresinin ve gece nöbeti sayısının arttırılması yönünde önerilerde bulunmuşlardır [8]. Literatürdeki bu bulgular, çalışmamız örneklemindeki hemşire/ebelerin çoğunluğunun intörn uygulaması için buldukları öneriyi destekler niteliktedir. Bu bağlamda, çalışmamız örnekleminde ki öğrencilerin (%7,01) “İntörnlük süresinin arttırılması” önerileri de dikkate alındığında, rehber hemşire/ebe ve öğrenciler açısından intörnlük uygulamasının süresinin arttırılmasının mesleki becerinin kazanılması ve geliştirilmesine daha fazla olanak sağlayacağı söylenebilir.

İntörn uygulama sürecini değerlendiren hemşire ve ebelerin görüşleri incelendiğinde, intörn programının öğrencilere olduğu kadar çalışanlara da katkı sağladığı görülmektedir. Hemşire ve ebeler intörn programının iletişim becerilerini geliştirdiğini, iş doyumlarını, bakım kalitesini arttırdığını ve etkili hemşirelik/ebeler bakımı sunmalarını sağladığını bildirmişlerdir. Şentürk Erenel ve ark.nın (2008) çalışmasında, hemşireler, intörn programının uygulamalarda bilimsel bilgi kullanmalarını arttırdığını

ve kendilerini daha dinamik hissettirdiklerini bildirmişlerdir [1]. Sibson ve Machen'in çalışmasında hemşireler, klinikte öğrencilerin bulunmasının kendileri için bir öğrenme fırsatı yarattığını, klinik ortamın öğrenme için düzenlenmesinin iş doyumlarını ve bakım kalitesini artırdığını, öğrencilerin ekip için taze bir nefes ve hastalar için yeni bir yüz olduğunu belirtmişlerdir [19]. Büyük ve ark.nın (2014) çalışmasında hemşireler intörn uygulamasının iş yüklerini arttırmadığını ve iş doyumlarını arttırdığını bildirmişlerdir [16]. Ayrıca, çalışmamızda, hemşire ve ebelerin çoğunluğu intörn programının öğrencilerin mesleki gelişimlerini (%95,4) ve kendilerine güvenlerini arttığını (%95,4) bildirmiştir. Literatür incelendiğinde, çalışmamızın bulgularını destekler nitelikte; hemşirelerin intörn programının öğrencilerin mesleki/uygulama becerilerini geliştirdiği ve bireysel gelişimlerini desteklediği görülmektedir [8, 13, 15, 16, 20]. Bu doğrultuda, intörlük uygulamasının sadece öğrencilerin mesleki gelişimlerinin yanında rehber hemşire ve ebelerin gelişimlerine de katkı sağladığı söylenebilir.

5 Sonuç

İntörn programının; öğrenciler tarafından olumlu yönde değerlendirildiği, özellikle Hasta ve hasta yakınları ile iletişim, mesleki ve kişisel gelişimleri açısından gelişimlerine katkıda bulunduğu söylenebilir. Aynı zamanda hemşire ve ebelerin bakım kalitelerini, iş doyumlarını, mesleki sorumluluklarını arttırdığı ve iletişim becerilerini geliştirdiği görülmektedir. Öğrenci ve hemşire/ebelerden intörn uygulamasına yönelik öneriler arasında intörlük süresinin artırılması yer almaktadır. Bu doğrultuda, intörlük süresinin artırılması hem öğrenciler hem de klinisyen hemşire ve ebelerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunacağı, araştırma sonuçlarının ve gelen önerilerin, programın geliştirilmesine olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

6 Açıklama

6.1 Sınırlılıklar

Araştırmanın tek bir merkezde ve nispeten küçük bir örnekleme yürütülmüş olması sınırlılığdır. Ayrıca kullanılan ölçüm aracı katılımcıların öz- bildirimine dayandığından, sonuçlar yalnızca öğrenci, hemşire ve ebelerin algılarını, tutumlarını ve davranışlarını yansıtmaktadır.

6.2 Finansman Kaynağı

Araştırma giderleri araştırmacılar tarafından sağlanmıştır.

6.3 Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- [1] A. Şentürk Erenel, S. Kutlutürkan, ve G. Vural, "Hemşirelik Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin ve Hemşirelerin İntörlük Uygulamasına İlişkin Görüşleri," *Sağlık Bilim. Fakültesi Hemşirelik Derg.*, pp. 16–25, 2008.
- [2] S. Sabancıoğulları, S. Doğan, M. Kelleci, ve D. Avcı, "Hemşirelik son sınıf öğrencilerinin intörlük programına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi," *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Derg.*, vol. 5, no. 1, pp. 16–22, 2012.
- [3] M. Andrew and D. Roberts, "Supporting student nurses learning in and through clinical practice: the role of the clinical guide," *Nurse Educ Today*, vol. 23, no. 7, pp. 474–481, 2003.
- [4] S. Hughes, "The mentoring role of the personal tutor in the 'Fitness for practice' curriculum: an all Wales approach," *Nurse Educ Pr.*, vol. 4, pp. 271–278, 2004.
- [5] M. Rosser, A. Rice, H. Campbell, and C. Jack, "Evaluation of a mentorship programme for specialist practitioners," *Nurse Educ Today*, vol. 24, pp. 596–604, 2004.
- [6] F. Ay, "Hemşirelik eğitiminde yeterliliğin sağlanması için yeni bir yaklaşım: rehber hemşire (koçluk) sistemi," *Florence Nightingale Hemşirelik Derg.*, vol. 2, no. 5, pp. 52–65, 2007.
- [7] N. Hotun Şahin *et al.*, "Nightingale İntern Programı Değerlendirme Ölçeği'nin (N-İPDÖ) Geliştirilmesi," *Florence Nightingale Hemşirelik Derg.*, vol. 24, no. 3, pp. 143–154, 2016.
- [8] K. Gökalp, H. Durmaz, ve O. Sevcan Orak, "Hemşirelerin Gözüyle İntörn Hemşire," *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilim. Derg.*, vol. 7, no. 3, pp. 80–85, 2018.
- [9] R. Aydın Er, M. Sehiralti, and A. Akpınar, "Attributes of a good nurse: The opinions of nursing students," *Nurs. Ethics*, vol. 24, no. 2, pp. 238–250, 2017, doi: 10.1177/0969733015595543.
- [10] M. Evli, N. Şimşek, ve O. Bektaş, "İntörn psikiyatri klinik uygulamalarına yönelik hemşirelik son sınıf öğrenci görüşleri: kalitatif çalışma," *Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilim. Fakültesi Derg.*, vol. 6, no. 1, pp. 1–17, 2019.
- [11] M. Şimşek, G. Çonoğlu, ve F. Orgun, "Hemşirelik eğitiminde kazandırılması planlanan temel hemşirelik becerilerinin

- değerlendirilmesi,” *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Derg.*, vol. 34, no. 1, pp. 1–25, 2018.
- [12] S. Yazıcı ve N. Nural, “Hemşirelik/ebelik öğrencilerinin son sınıfın tamamın uygulama olmasına ilişkin görüşleri,” *İbni Sina Tıp Derg.*, vol. 6, pp. 43–48, 2001.
- [13] N. Ateş, Y. Güçlüel, M. Pirecioğlu, E. Güngörmüş, ve A. Yıldırım, “İntörn Klinik Uygulama Programına Yönelik İntörn Hemşire, Rehber Hemşire ve Klinik Sorumlu Hemşiresinin Görüş ve Önerileri,” *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Derg.*, vol. 19, no. 3, pp. 1–11, 2018.
- [14] S. Orak, H. Orhan, Ö. Ağırman, ve B. Özgürce, “Hemşirelik - ebelik eğitiminde Süleyman Demirel Üniversitesi örneği : Isparta Sağlık Yüksekokulu İntörn öğrencilerinin klinik sahada entegre uygulaması ile ilgili bilgi ve tutumları,” *S.D.Ü. Tıp Fak. Derg.*, vol. 15, no. 3, pp. 11–16, 2008.
- [15] T. Özbayır, N. Yavuz, N. Taşdemir, E. Dirimeşe, Z. Seki, ve A. Okgün, “Cerrahi hastalıkları hemşireliği İntörn öğrencilerinin klinik uygulamayı değerlendirmeleri ve akademik başarı durumları,” *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Derg.*, vol. 27, no. 1, pp. 1–9, 2011.
- [16] E. Tural Büyük, S. Rızalar, A. Çetin, ve S. Sezgin, “Hemşirelerin İntörn eğitim uygulaması hakkındaki görüş ve önerileri,” *Balıkesir Sağlık Bil Derg.*, vol. 3, no. 3, pp. 135–140, 2014.
- [17] I. Atasoy ve N. Sütütemiz, “Bir Grup Hemşirelik Son Sınıf Öğrencisinin Hemşirelik Eğitimi ile İlgili Görüşleri,” *F.N. Hem. Derg.*, vol. 22, no. 2, pp. 94–104, 2014.
- [18] Ö. Doğu ve D. Sevimli Güler, “Klinisyen Hemşirelerin İntörnlük Uygulaması Hakkındaki Görüşleri,” *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilim. Enstitüsü Derg.*, vol. 6, no. 2, pp. 79–82, 2016.
- [19] L. Sibson and I. Machen, “Practice nurses as mentors for student nurses: An untapped educational resource?,” *Nurse Educ. Pract.*, vol. 3, pp. 144–154, 2003.
- [20] G. Bahçecioğlu Turan, M. Tan, ve N. Dayapoğlu, “Hemşirelik Öğrencilerinin ve Klinik Hemşirelerin İntörn Uygulamasına İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi,” *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilim. Derg.*, vol. 20, no. 3, pp. 170–179, 2017.

© 2020 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).